

Links mist antwoord op vrije markt

Ingrid Roerhorst
analist duurzame ontwikkeling

De roep om visie in ons land lijkt steeds sterker te worden. Aan de linkerkant van het politieke spectrum is, sinds het afschudden van de ideologische veren door met name de PvdA en GroenLinks, geen enkele eensgezindheid over een blauwdruk voor de toekomst. En Mark Rutte beweert dat hij geen visie nodig heeft, dat die hem zelfs belemmert. Maar jukt Rutte niet een beetje?

Uitgangspunten en doelen van de VVD zijn volledig gestoeld op de vrijemarktideologie. De visie die volgt uit die ideologie is simpel: laat de markt ongehinderd zijn gang gaan, dat zal welvaart brengen voor iedereen. Dit wordt niet heel expliciet uitgedragen door de VVD, maar alle standpunten en voorstellen vloeien uit die visie voort. Daarnaast heeft de VVD haar promotiecampagne prima op orde.

Dat betekent niet dat de vrijemarktideologie goed is voor Nederland. Aanhangers van de vrijemarktideologie hebben namelijk met communisten gemeen dat ze uitgaan van hun absolute gelijk. Daardoor zijn ze star: er is weinig tot geen bereidheid tot bijsturing van de theorie. Terwijl het dynamische karakter van een samenleving een ideologie ongeschikt maakt als blauwdruk.

Er is geen enkel bewijs dat de vrijemarktideologie werkt. Integendeel; er komen steeds meer aanwijzingen dat ongecontroleerd nastreven van eigenbelang zeer nadelige en zelfs gevaarlijke effecten kan hebben op een samenleving. Met destabilisatie als gevolg. Alan Greenspan noemde een symptoom daarvan, de bankencrisis in 2008, slechts een flaw (barst) in de vrijemarktideologie. Alsof een autoverkoper het ontbreken van een rem wegmoffelt als 'soms best lastig'. En het lijkt erop dat het repareren van de 'barst' niet wordt gezocht in het herstel van regulering. Sterker nog, het op handen zijnde Transatlantic Trade & Investment Partnership (TTIP) is de zoveelste stap op weg naar een wereld waarin geen plaats is voor een overheid als hoeder van de samenleving.

Je kunt veel van Mark Rutte zeggen, maar niet dat hij geen visie heeft. Wellicht is de consequente strategie op basis van de vrijemarktideologie wel de reden van het electorale succes van de VVD. Links moet Rutte dan ook geen verwijten maken, maar de hand in eigen boezem steken en zelf met een inspirerend en samenhangend verhaal komen dat kan concurreren met de vrijemarktideologie.